

TEMA: VRIJEME I KLIMA

VRIJEME I KLIMA

ISHOD: GEO OŠ B. 6. 5.

Razrada ishoda:

- opisuje atmosferu te položaj i važnost troposfere
- opisuje vrijeme subjektivno i objektivno
- obrazlaže važnost prikupljanja podataka o vremenu i važnost vremenske prognoze
- razlikuje vrijeme i klimu

PITANJA

- 1.Što je atmosfera?
2. Od čega se atmosfera sastoji?
3. U kojem sloju atmosfere se zbivaju vremenske promjene?
4. Što je vrijeme?
5. Opiši kakvo je danas vrijeme u tvom mjestu stanovanja.
6. Koje ljudske aktivnosti se planiraju i organiziraju na temelju vremenske prognoze?
7. Što je klima?
8. Navedi klimatske elemente.
9. U čemu je razlika između vremena i klime?

TEMPERATURA ZRAKA I TLAK ZRAKA

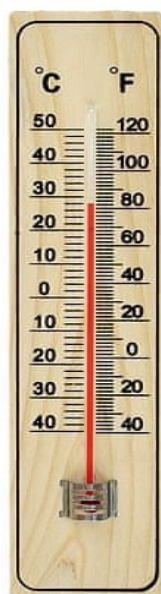
GEO OŠ B. 6. 5.

Razrada ishoda:

- objašnjava najvažnije klimatske elemente
- opisuje da se zrak zagrijava od podloge te s tim povezuje pad temperature u troposferi s porastom nadmorske visine
- opisuje da se topli zrak (zagrijan od podloge) izdiže,a hladan spušta
- povezuje tlak zraka s nastankom vjetera i stabilnošću vremena, opisuje ciklonu i anticiklonu

PITANJA

- 1.Kako se zove uređaj kojim mjerimo temperaturu zraka?
2. Promotri termometar za mjerenje temperature zraka i očitaj trenutnu temperaturu.

3. U kojem dijelu dana je najtoplije? Zašto je najhladnije rano ujutro?
4. Zašto se snijeg na najvišim planinama zadržava cijele godine?
5. Usporedi težinu toplog i hladnog zraka.
6. Što je tlak zraka?
7. Čime se mjeri tlak zraka?
8. Kako se naziva područje visokog, a kako područje niskog tlaka zraka?
9. Kakvo vrijeme donosi anticiklona, a kakvo ciklona?
- 10.Što je vjetar i kako razlika u tlaku zraka utječe na brzinu vjetera?

VJETROVI, VLAGA U ZRAKU I NAOBLAKA**GEO OŠ B. 6. 5.****Razrada ishoda:**

- opisuje planetarne vjetrove i njihova obilježja
- razlikuje vrste padalina i opisuje njihov nastanak (opisuje uvjete nastanka pojedinih vrsta padalina)

PITANJA

1. Imenuj planetarne vjetrove.
2. U kojim područjima pušu pasati, a u kojem polarni istočni vjetrovi?
3. Koji povremeni vjetrovi imaju velik utjecaj na plovidbu u Primorskoj Hrvatskoj?
4. Objasni nastanak padalina pomoću slike (nastanak padalina).

5. Što je vlažnost zraka?
6. Što su oblaci?

VRSTA PADALINA**GEO OŠ B. 6. 5.****Razrada ishoda:**

-razlikuje vrste padalina i opisuje njihov nastanak (opisuje uvjete nastanka pojedinih vrsta padalina)

PITANJA

1. Koje padaline nastaju iz oblaka, a koje pri tlu?
2. S pomoću prikaza u udžbeniku na stranici 21. objasni tri načina nastanak padalina iz oblaka.
3. Koje padaline stvaraju velike poteškoće ratarima i vinogradarima u unutrašnjosti Hrvatske?

ZEMLJINA OPHODNJA**GEO OŠ B. 6. 6.****Razrada ishoda:**

-opisuje revoluciju Zemlje, navodi trajanje i posljedicu revolucije i nagnutosti Zemljine osi te njihov utjecaj na klimu

PITANJA

- 1.Što je Zemljina revolucija ili ophodnja?
2. Koliko traje Zemljina revolucija?
3. Objasni razliku između kalendarske i prijestupne godine.
4. Koja je posljedica Zemljine revolucije?
5. Kakve posljedice nastaju na Zemlji zbog nagiba Zemljine osi?

GODIŠNJA DOBA

GEO OŠ B. 6. 6.

Razrada ishoda:

- opisuje obilježja godišnjih doba prostora u kojemu živi
- pokazuje na geografskoj karti obratnice i polarnice
- imenuje na crtežu te određuje na geografskoj karti i globusu toplinske pojase te određuje njihove specifičnosti

PITANJA

1. Nabroji godišnja doba u našoj zemlji i navedi datume njihova početka.
2. Koje se promjene u prirodi događaju u pojedinim godišnjim dobima u našoj zemlji?
3. Objasni pomoću crteža u udžbeniku na stranici 26. kako nastaju ravnodnevice.
4. Koliko ima ravnodnevica u toku jedne Zemljine revolucije?
5. Kakva je razlika između ljetnog i zimskog suncostaja?
6. Koja područja na Zemlji Sunce zagrijava najjače, a koje najslabije? Zašto postoje takve razlike?
7. Imenuj toplinske pojaseve na Zemlji.
8. Navedi i pokaži na geografskoj karti i globusu granice temperaturnih pojasa.
9. Opiši osobine svakog toplinskog pojasa.
10. U kojem toplinskom pojasu se nalazi R. Hrvatska?

KLIMATSKI ČIMBENICI

GEO OŠ B. 6. 6.

Razrada ishoda:

-objašnjava utjecaj pojedinih klimatskih čimbenika na obilježje klime

PITANJA

1. Navedi klimatske čimbenike.
2. Kako more utječe na klimu primorskih krajeva zimi, a kako ljeti?
3. Objasni kako reljef utječe na klimu?
4. Pomoću crteža u udžbeniku na stranici 33. "Prevladavajući vjetrovi" objasni kako prevladavajući vjetrovi utječu na klimu?
5. Kako čovjek utječe na klimu?

RAZNOLIKOST KLIME NA ZEMLJI**GEO OŠ B. 6. 6.****Razrada ishoda:**

- očitava/čita klimatski dijagram
- razlikuje klimatske razrede i na klimatskoj karti analizira prostorni raspored

PITANJA

- 1.Kako se zove grafički prikaz prosječne mjesečne temperature zraka i mjesečne količine padalina?
2. Kako u klimatskom dijagramu prikazujemo temperaturu zraka, a kako količinu padalina?
- 3.Na klimatskom dijagramu Osijeka u udžbeniku na stranici 35. očitaj:
 - a. srednju mjesečnu temperature najtoplijeg mjeseca
 - b. srednju mjesečnu temperaturu najhladnijeg mjeseca
 - c. mjesečnu količinu padalina u studenom
 - d. očitaj koliko je padalina palo u najkišovitijem mjesecu
4. Imenuj glavna klimatska područja na Zemlji.
- 5.Prema klimatskoj karti i uz pomoć geografske zidne karte svijeta, analiziraj prostorni razmještaj pojedinih tipova klime na Zemlji.
6. Nabroji podvrste tropske kišne klime.
7. Koja su obilježja prašumske i savanske klime?
8. Nabroji podvrste umjereno tople kišne klime.
9. Koja su obilježja umjereno tople vlažne klime i sredozemne klime?

OSTALE KLIME

GEO OŠ B. 6. 6.

Razrada ishoda:

- očitava/čita klimatski dijagram
- razlikuje klimatske razrede i na klimatskoj karti analizira prostorni raspored

PITANJA

1. Na klimatskoj karti svijeta odredi područja na Zemlji na kojima su rasprostranjene suhe klime, snježno-šumske i snježne klime.
2. Navedi podvrste suhih klima.
3. Koja su obilježja stepske i pustinjačke klime?
4. Navedi podvrste snježno-šumske klime.
5. Uz pomoć klimatskog dijagrama grada Omska u udžbeniku na stranici 41. opiši obilježja snježno-šumske klime.
6. Imenuj podvrste snježnih klima.
7. Što je tundra?

TIPOVI KLIME U HRVATSKOJ**GEO OŠ B. 6. 6.****Razrada ishoda:**

- očitava/čita klimatski dijagram
- analizira i uspoređuje tipove klima u Hrvatskoj s pomoću klimatskih dijagrama i tematske karte

PITANJA

1. Navedi klimatske čimbenike koji utječu na klimu Hrvatske.
2. Imenuj tipove klime u Hrvatskoj i odredi njihovu prostornu rasprostranjenost pomoću tematske karte u udžbeniku: Tipovi klime u Hrvatskoj
3. Gradovi Zagreb i Osijek su smješteni u Panonskoj Hrvatskoj. Koji tip klime je rasprostranjen u Panonskoj Hrvatskoj? Usporedi razlike u klimi između gradova Zagreba i Osijeka pomoću klimatskih dijagrama u udžbeniku na stranici 46.
4. Opiši klimu svog zavičaja.
5. Uz pomoć tematske karte u udžbeniku na stranici 44. Raspodjela srednjih godišnjih padalina u Hrvatskoj odredi koje područje u Hrvatskoj prima najveću količinu padalina i zašto?
- 6.. Kojoj gospodarskoj djelatnosti najbolje pogoduje raspodjela temperature i količina padalina u Primorskoj Hrvatskoj?
8. Pomoću tematskih karti raspodjele srednjih siječanjских i srpanjskih temperatura zraka te karte R. Hrvatske u atlasu usporedi siječanske i srpanjske temperature Splita, Gospića, Zagreba i Osijeka. Do kakvih si zaključaka došao/došla?

TEMA: TLO I BILJNI SVIJET

O TLU I NJEGOVOJ VAŽNOSTI

GEO OŠ C. 6. 3.

Razrada ishoda:

- navodi definiciju tla
- objašnjava međusobnu povezanost klime, tla, biljnoga i životinjskoga svijeta na primjerima iz Hrvatske
- navodi načine očuvanja bioraznolikosti

PITANJA

- 1.Što je tlo?
2. Od čega se tlo sastoji?
3. Što je humus?
4. Navedi vrste tla koje nisu vezana uz tip klime.
5. Koji tip klime i vrsta tla prevladava u tvom zavičaju?
6. Zašto je tlo važno za čovjeka?
7. Što ljudi rade da bi poboljšali kvalitetu tla?
8. Kako čovjek ugrožava tlo u tvom zavičaju?

TLO I BILJNI POKROV HRVATSKE

GEO OŠ C. 6. 3.

Razrada ishoda:

- navodi i opisuje najčešće vrste tala u Hrvatskoj
- objašnjava međusobnu povezanost klime, tla, biljnoga i životinjskoga svijeta na primjerima iz Hrvatske
- navodi načine očuvanja bioraznolikosti

PITANJA

1. Imenuj vrste tla u Hrvatskoj i odredi njihovu prostornu rasprostranjenost pomoću tematske karte u udžbeniku na stranici 52. Tla u Hrvatskoj
2. Koja vrsta tla prevladava u tvom zavičaju?
3. Zašto je crnica najvrednije tlo?
4. Što je fliš?
5. Što je podzol?
6. Uz pomoć tematske karte u udžbeniku na stranici 53. Biljni pokrov Hrvatske imenuj biljni pokrivač i njegovu rasprostranjenost na prostoru Hrvatske.
7. Koja se prirodno-geografska cjelina R. Hrvatske ističe po velikom udjelu šuma i zašto?
8. Opiši biljni pokrov svog zavičaja.
9. Kako čovjek mijenja izgled biljnog pokrova u tvom zavičaju?
10. Što su kisele kiše?
11. Kako čovjek može zaštititi biljni pokrov od uništenja i onečišćavanja?

TEMA: PRIRODA NIJE NEISCRPNA

PRIRODNA BOGATSTVA I SIROVINE

ISHOD: GEO OŠ C. 6. 4.

Razrada ishoda:

- navodi i opisuje prirodna bogatstva
- navodi i opisuje sirovine
- opisuje važnost selektiranja i recikliranja otpada

PITANJA

- 1.Što su prirodna bogatstva?
- 2.Navedi prirodna bogatstva koje ima Hrvatska. Koja su prirodna bogatstva tvog zavičaja?
3. Zašto su šume važno prirodno bogatstvo?
- 4.Što su sirovine?
- 5.Kako je razvoj čovječanstva utjecao na korištenje sirovina?
6. Nabroji najvažnije sirovine.
- 7.Što je recikliranje?
- 8.Što sve možemo reciklirati?
9. Sortiraš li otpad kod kuće? Što odlažeš u plavi, što u zeleni, a što u žuti spremnik? Kud odlažeš stare baterije?

IZVORI ENERGIJE**ISHOD: GEO OŠ C. 6. 4.****Razrada ishoda:**

- navodi i opisuje izvore energije
- razlikuje obnovljive od neobnovljivih izvora energije i objašnjava utjecaj njihove upotrebe na okoliš

PITANJA

- 1.Navedi glavne izvore energije do 18. stoljeća?
- 2.Zašto se u 18. stoljeću povećala potražnja za ugljenom kao izvorom energije?
- 3.Koji su najvažniji izvori energije danas?
4. Zašto je potrebno smanjiti potrošnju neobnovljivih izvora energije u svijetu?
- 5.Objasni pojam „obnovljivi izvori energije“ i navedi najvažnije obnovljive izvore energije.
- 6.Koji izvor energije ima najbrži porast iskorištavanja među obnovljivim izvorima za proizvodnju električne struje u zadnjih nekoliko desetljeća?
7. Kako izgradnja vjetroelektrana utječe na okoliš?
- 8.Kako štediš električnu energiju u svom kućanstvu?

OČUVANJE OKOLIŠA

ISHOD: GEO OŠ C. 6. 4.

Razrada ishoda:

- navodi primjere onečišćenja okoliša na lokalnoj i globalnoj razini
- navodi moguće mjere zaštite od onečišćenja

PITANJA

- 1.Što je ekologija?
2. Navedi kako čovjek onečišćuje vodu, zrak, tlo?
3. Navedi neke mjere zaštite okoliša od onečišćenja.
4. Koje mjere zaštite okoliša od onečišćenja se provode u tvom mjestu stanovanja?
5. Kako ti možeš pridonijeti očuvanju okoliša?

TEMA: STANOVNIŠTVO

RAZNOLIKOST SVJETSKOG STANOVNIŠTVA

ISHOD: GEO OŠ B.A.6.3.

Razrada ishoda:

- objašnjava s pomoću dijagrama i tematskih karata jezičnu i vjersku strukturu stanovništva na primjerima iz svijeta
- navodi primjere različitih pisama
- razlikuje važne jezike međunarodnog sporazumijevanja od jezika s najvećim brojem govornika

PITANJA

1. Navedi jezike s najviše govornika u svijetu.
2. Koje svjetske jezike učiš u školi? Zašto se ti jezici nazivaju svjetskim jezicima?
3. Je li hrvatski jezik svjetski jezik? Zašto?
4. Koja pisma su raširena u svijetu?
5. Navedi religije s najvećim brojem sljedbenika.
6. Koja religija okuplja oko sebe najviše vjernika na svijetu? Uz pomoć tematske karte u udžbeniku na stranici 73. "Religije svijeta" odredi područja na kojima je rasprostranjeno kršćanstvo.

NASELJENOST SVIJETA

ISHOD: GEO OŠ B.A.6.1.

Razrada ishoda:

- opisuje postupak popisa stanovništva Hrvatske
- navodi približan broj stanovnika u svijetu
- analizira linijski dijagram kretanja broja stanovnika
- s pomoću dobivenih podataka izrađuje linijski dijagram
- izračunava gustoću naseljenosti
- analizira tematske karte i navodi uzroke neravnomjerne naseljenosti
- s pomoću tematskih karata opisuje razmještaj stanovništva i gustoću naseljenosti u svijetu

PITANJA

- 1.Što je popis stanovništva? Kada se on provodi u R. Hrvatskoj?
2. Koliko stanovnika živi na Zemlji?
3. Kada je započeo nagli rast broja stanovnika na Zemlji i zašto?
- 4.Što je gustoća naseljenosti i kako se izračunava?
5. Zašto je Australija najrjeđe naseljen kontinent?
6. Na karti svijeta pokaži i imenuj područja guste naseljenosti na Zemlji.
7. Izračunaj gustoću naseljenosti R. Hrvatske za 2011. godinu (površina: 56 578 km²; broj stanovnika: 4 284 889)

NASELJENOST HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ B.A.6.1.

Razrada ishoda:

- navodi približan broj stanovnika u Hrvatskoj
- s pomoću tematskih karata opisuje razmještaj stanovništva i gustoću naseljenosti u Hrvatskoj
- identificira depopulaciju kao dominantan proces u Hrvatskoj

PITANJA

1. Koliko stanovnika živi u R. Hrvatskoj prema zadnjem popisu stanovništva?
2. Koji su razlozi slabog porasta broja stanovnika tijekom 20. stoljeća u Hrvatskoj?
3. Što je depopulacija?
4. Opiši razlike u naseljenosti prirodno-geografske cjeline Hrvatske u kojoj živiš.
5. Na geografskoj karti R. Hrvatske pokaži i imenuj područja koja su izrazito gusto naseljena.
6. Navedi razloge rijetke naseljenosti Ličko-senjske županije.
7. Izračunaj gustoću naseljenosti županije u kojoj živiš. Je li županija gušće ili rjeđe naseljena od hrvatskog prosjeka?
8. Koje mjere bi trebala donijeti hrvatska vlada da zaustavi depopulaciju stanovnika u R. Hrvatskoj?

PRIRODNA PROMJENA I BIOLOŠKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

ISHOD: GEO OŠ B.A.6.2.

Razrada ishoda:

- opisuje prirodnu promjenu broja stanovnika
- objašnjava odrednice prirodnog kretanja (rodnost, smrtnost)
- navodi uzroke i posljedice prirodne promjene na primjerima iz svijeta
- analizira opće kretanje stanovništva koristeći se jednostavnim dijagramima (linijskim, stupčastim) i tematskim kartama

PITANJA

1. Navedi glavne odrednice kretanja broja stanovnika nekog područja.
2. Što je prirodna promjena broja stanovnika?
3. Što je rodnost, a što smrtnost?
4. Na jednom otoku stopa rodnošći iznosi 5 ‰, a stopa smrtnosti 7 ‰. Izračunaj prirodnu promjenu stanovništva otoka. Ima li otok prirodni porast ili pad broja stanovnika? Objasni.
5. Zašto visokorazvijene države imaju slab porast ili pad broja stanovnika danas?
6. Što je biološka struktura stanovništva?
7. Koji su razlozi neujednačene spolne strukture stanovništva?
8. Navedi dobne skupine stanovništva.
9. Čime se grafički prikazuje biološka struktura stanovništva?
10. Analiziraj dijagrame dobno-spolne strukture stanovništva Afrike i Europe u udžbeniku na stranici 85. i zaključi kako će se u budućnosti kretati broj stanovnika tih dvaju područja.

PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ B.A.6.2.

Razrada ishoda:

- navodi uzroke i posljedice prirodne promjene na primjerima iz Hrvatske
- objašnjava prirodno kretanje stanovništva Hrvatske
- analizira opće kretanje stanovništva koristeći se jednostavnim dijagramima (linijskim, stupčastim) i tematskim kartama

PITANJA

- 1.Što je demografski prijelaz?
- 2.U kojem je razdoblju trajao demografski prijelaz u Hrvatskoj?
3. Navedi uzroke prirodnog pada stanovništva u Hrvatskoj u zadnjih 30 godina.
4. Navedi posljedicu negativne promjene stanovništva Hrvatske.
5. Na karti R. Hrvatske pokaži i imenuj županije koje bilježe najveći pad broja stanovnika.
6. Da si ministar/ministrica u Vladi R. Hrvatske koje mjere bi predložio/la da se poveća stopa rodности u Hrvatskoj?

MIGRACIJE**ISHOD: GEO OŠ B.A.6.2.****Razrada ishoda:**

- objašnjava pojam, vrste te uzroke i posljedice migracija
- analizira opće kretanje stanovništva koristeći se jednostavnim dijagramima (linijskim, stupčastim) i tematskim kartama

PITANJA

- 1.Što su migracije?
2. Franjo odlazi iz Hrvatske u Irsku. Za koju državu je Franjo emigrant,a za koju imigrant?
3. Čime mogu biti uzrokovane migracije stanovništva?
4. Koji je najvažniji uzrok migracija u današnjem svijetu?
5. Objasni posljedice migracija.
5. U kojim vrstama migracija i vi sudjelujete?
6. Na karti svijeta pokaži i imenuj kontinente na koje su tijekom 19. i u 20. stoljeću preseljavali Europljani.

PROSTORNO KRETANJE STANOVNIŠTVA HRVATSKE**ISHOD: GEO OŠ B.A.6.2.****Razrada ishoda:**

- objašnjava prostorno kretanje stanovništva Hrvatske
- analizira opće kretanje stanovništva koristeći se jednostavnim dijagramima (linijskim, stupčastim) i tematskim kartama

PITANJA

1. Zbog čega Hrvati iseljavaju u prvom iseljeničkom valu?
2. Koji je iseljenički val najmasovniji i kud Hrvati iseljavaju?
3. Koji su uzroci iseljavanja u trećem iseljeničkom valu?
4. Na karti Europe pokaži i imenuj države u koje Hrvati iseljavaju danas.
5. Opiši unutarnje migracije.
6. Objasni posljedice prostornog kretanja stanovništva Hrvatske.
7. Iz Hrvatske danas iseljavaju mladi, obrazovani ljudi („brain drain“). Kako te mlade, obrazovane ljude zadržati u domovini? Promisli pa odgovori na pitanje

DEPOPULACIJA STANOVNIŠTVA HRVATSKE

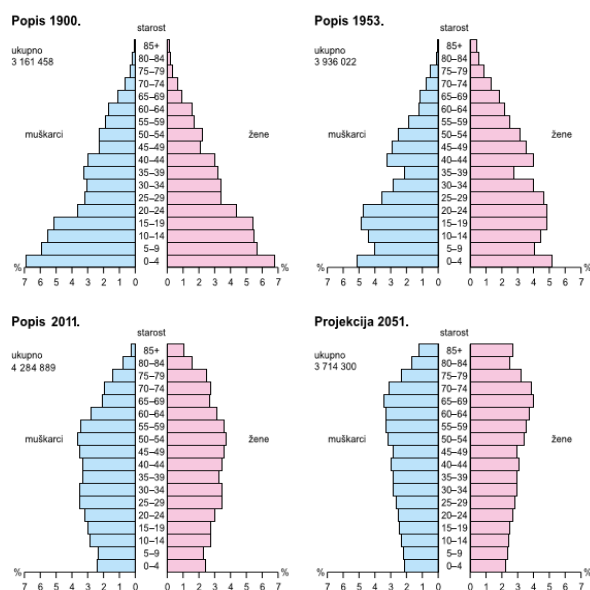
ISHOD: GEO OŠ B.A.6.3.

Razrada ishoda:

- identificira demografske probleme na temelju biološke i gospodarske strukture
- objašnjava s pomoću dijagrama i tematske karte obrazovnu, gospodarsku i biološku strukturu stanovništva na primjerima iz Hrvatske
- analizira opće kretanje stanovništva koristeći se jednostavnim dijagramima (linijskim, stupčastim) i tematskim kartama

PITANJA

- 1.Koji su razlozi smanjivanja broja stanovnika na području Hrvatske?
- 2.Zašto kažemo da je hrvatsko stanovništvo izrazito staro?
3. Na karti R. Hrvatske pokaži i imenuj županije u kojima živi najviše starog stanovništva.
4. Analiziraj dijagrame dobno-spolne strukture stanovništva u Hrvatskoj 1900., 1953., 2011. i 2051. godine i objasni kako se mijenjala dobno-spolna struktura stanovništva Hrvatske.

△ Stanovništvo Hrvatske prema starosti i spolu, 1900., 1953., 2011. i 2051.
Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva Republike Hrvatske 2011.

5. Koliki je udio muškaraca, a koliki žena u ukupnom stanovništvu Hrvatske prema popisu iz 2011?
6. Što je gospodarska struktura stanovništva?
7. Obrazloži razliku između aktivnog i pasivnog stanovništva?
8. Smanjuje li se broj djece u školi koju pohađaš? Kako se depopulacija odražava na obrazovnu i gospodarsku strukturu stanovništva u tvojoj županiji?

NARODNOSNA I VJERSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ B.A.6.3.

Razrada ishoda:

- objašnjava s pomoću dijagrama i tematskih karata narodnosnu strukturu stanovništva na primjerima iz Hrvatske
- razlikuje vjeroispovjesti u Hrvatskoj

PITANJA

- 1.Što je narodnosna, a što vjerska struktura stanovništva?
- 2.Pomoću dijagrama u udžbeniku na 102. stranici Narodnosna struktura stanovništva Hrvatske 2011. godine objasni narodnosnu strukturu stanovništva Hrvatske.
3. Navedi nekoliko temeljnih prava nacionalnih manjina.
- 4.Pomoću dijagrama u udžbeniku na 102. stranici Vjerska struktura stanovništva Hrvatske 2011. godine objasni vjersku strukturu stanovništva Hrvatske.
5. Opiši narodnosnu i vjersku strukturu stanovništva u tvojoj županiji uz pomoć podataka Državnog zavoda za statistiku-Popis stanovništva 2011.

TEMA: USTROJ HRVATSKE I GRAĐANSKA PRAVA

HRVATSKA I NJEZINO OKRUŽJE

ISHOD: GEO OŠ A.6.1.

Razrada ishoda:

-objašnjava stvaranje suvremene hrvatske države te utjecaje susjednih prostora na oblikovanje identiteta

PITANJA

1. Objasni pojam: kulturno-civilizacijski krug.
2. Koja su tri kulturno-civilizacijska kruga utjecala na hrvatski prostor tijekom prošlosti?
3. Za svaki od kulturno-civilizacijskih krugova navedi prostor iz kojeg je djelovao, nositelje utjecaja i način na koji je utjecao.
4. Koji kulturno-civilizacijski krug je tijekom prošlosti najviše utjecao na područje u kojem živiš? Na koji način se osjeća utjecaj tog kruga?
5. Kojeg datuma je Hrvatski sabor donio odluku o uspostavi samostalne i suverene države?
6. Kojeg je datuma započelo međunarodno priznanje Hrvatske?

SUVREMENA HRVATSKA DRŽAVA

ISHOD: GEO OŠ A.6.1.

Razrada ishoda:

- opisuje pojam republike i trodiobu vlasti
- opisuje upravno-teritorijalnu organizaciju Hrvatske

PITANJA

1. Objasni pojam republika.
2. Imenuj predstavničko tijelo u R. Hrvatskoj:
 - a. koje donosi zakone
 - b. ima izvršnu vlast
 - c. ima sudbenu vlast
3. Opiši ulogu predsjednika R. Hrvatske?
4. Navedi svoja prava kao građanin/građanka R. Hrvatske.
5. Na koliko županija je podijeljen teritorij R. Hrvatske?
6. Kako se nazivaju manje jedinice područne i lokalne samouprave u R. Hrvatskoj?
7. U kojoj županiji živiš? U kojem gradu/općini živiš?
8. Na geografskoj karti R. Hrvatske pokaži svoju županiju. Imenuj susjedne županije županije u kojoj živiš.

LJUDSKA PRAVA I PRAVA DJECE**ISHOD: GEO OŠ A.6.1.****Razrada ishoda:**

-objašnjava vrijednosti demokracije i građanskih prava s naglaskom na dječja prava

PITANJA

1. Koja je najvažnija međunarodna organizacija koja djeluje u svijetu i navedi njezinu temeljnu zadaću.
2. O čemu se brine UNICEF?
3. Kako se naziva dokument kojim su priznata prava djece u cijelom svijetu?
4. Navedi neka prava djeteta.
5. Poštuju li se dječja prava u svijetu? Znaš li gdje se ona ne poštuju? Navedi primjer.

NASELJA SU SELA I GRADOVI**ISHOD: GEO OŠ B.A.6.4.****Razrada ishoda:**

-razlikuje urbana i ruralna naselja te način života u njima

PITANJA

- 1.Što su naselja i kako ih djelimo?
2. Opiši razliku između sela i grada s obzirom na veličinu, izgled i način življenja?
3. Koji tip seoskog naselja prevladava u tvom zavičaju?
4. Kojem tipu grada prema izgledu pripada Split, a kojem Zagreb?
- 5.Istraži koji su to kriteriji na temelju kojih neko naselje u R. Hrvatskoj ima status grada?

GRADOVI I NJIHOVA ULOGA U PROSTORU

ISHOD: GEO OŠ B.A.6.4.

Razrada ishoda:

- nabroja i opisuje gradske funkcije te objašnjava njihov utjecaj na prostor (rad, stanovanje, školovanje, turiza, trgovina, kultura...) i s njima povezane migracije
- identificira sustav naselja kao oblik prostorne organizacije i objašnjava hijerarhiju gradskih naselja
- razlikuje i pokazuje na geografskoj karti makroregionalne i regionalne centre u Hrvatskoj

PITANJA

1. Navedi funkcije grada u kojem živiš.
2. Opiši utjecaj grada Zagreba na prostor koji mu gravitira?
3. Kako se dijele gradska naselja s obzirom na veličinu i funkcionalnu važnost?
4. Što je makroregija?
5. Na geografskoj karti R. Hrvatske pokaži i imenuj makroregije i makroregionalna središta.
6. Na geografskoj karti R. Hrvatske pokaži i imenuj regionalna središta zagrebačke makroregije.
7. Na karti R. Hrvatske pokaži i imenuj subregionalna središta makroregije u kojoj živiš.

TEMA: GOSPODARSTVO

GOSPODARSTVO

ISHOD: GEO OŠ C. B. 6. 2.

Razrada ishoda:

-objašnjava važnost pojedinih djelatnosti za gospodarstvo zavičaja Hrvatske u okvirima održivog razvoja

PITANJA

1. Što je gospodarstvo?
2. Nabroji četiri skupine gospodarskih djelatnosti i za svaku navedi primjere.
3. Što su po zanimanju tvoji roditelji? Kojim se djelatnostima bave tvoji roditelji?
Kojim vaša učiteljica geografije?
4. Kojoj skupini djelatnosti pripada najviše zaposlenog stanovništva u nedovoljno gospodarski razvijenoj državi Nigeriji, a u kojoj skupini djelatnosti je zaposleno najviše stanovnika u gospodarski visokorazvijenoj državi Kanadi?

POKAZATELJI RAZVIJENOSTI

ISHOD: GEO OŠ C. B. 6. 2.

Razrada ishoda:

-analizira pokazatelje gospodarske razvijenosti (BNP, udio sektora djelatnosti, HDI)

PITANJA

1. Koji su osnovni pokazatelji gospodarske razvijenosti neke države?
2. Što je BDP?
3. Kakva je gospodarska razvijenost država u kojima se najveći udio u BDP ostvaruje u tercijarnom sektoru?
4. Uz pomoć karte u udžbeniku na stranici 128. BND po stanovniku u državama svijeta 2017. godine odredi države koje imaju niski BDP po stanovniku.
5. Koji se pokazatelji koriste za izračun indeksa ljudskog razvoja (HDI)?
6. Navedi kategoriju razvijenosti prema HDI-ju kojoj pripada Hrvatska.

PRIMARNE DJELATNOSTI U HRVATSKOJ

ISHOD: GEO OŠ C. B. 6. 2.

Razrada ishoda:

-objašnjava važnost pojedinih djelatnosti za gospodarstvo zavičaja Hrvatske u okvirima održivog razvoja

PITANJA

1. Zašto je Panonska Hrvatska najrazvijenija poljoprivredna regija?
2. Nabroji poljoprivredne kulture Panonske Hrvatske.
3. Kakve su mogućnosti razvoja poljoprivrede u Gorskoj Hrvatskoj?
4. Na čemu bi se trebao temeljiti budući razvoj poljoprivrede u Gorskoj Hrvatskoj?
5. Na karti R. Hrvatske pokaži i imenuj dijelove Primorske Hrvatske koji su najpovoljniji za poljodjelstvo?
6. Koje su tipične poljodjelske kulture Primorske Hrvatske?
7. Što je marikultura? Na karti R. Hrvatske pokaži i imenuj područja koja su pogodna za razvoj marikulture u Primorskoj Hrvatskoj.
8. Gdje je u Panonskoj Hrvatskoj razvijeno ribnjačarstvo? Na karti R. Hrvatske pokaži ribnjake u Panonskoj Hrvatskoj.
9. Objasni važnost šuma u R. Hrvatskoj.
10. Opiši poljoprivrednu proizvodnju svog zavičaja.

SEKUNDARNE DJELATNOSTI U HRVATSKOJ

ISHOD: GEO OŠ C. B. 6. 2.

Razrada ishoda:

-objašnjava važnost pojedinih djelatnosti za gospodarstvo zavičaja Hrvatske u okvirima održivog razvoja

PITANJA

1. Na geografskoj karti Hrvatske pokaži i imenuj najvažnija nalazišta nafte i zemnog plina u R. Hrvatskoj.
2. Zadovoljavaju li ta nalazišta hrvatske potrebe za energentima? Objasni odgovor.
3. Ima li u tvojoj okolini rudnih resursa? Kojih?
4. U kojim postrojenjima se dobiva električna energija u Hrvatskoj?
5. Na kojim rijekama u Hrvatskoj je sagrađeno najviše hidroelektrana?
6. Navedi preduvjete za razvoj industrije u Hrvatskoj.
7. Navedi najpoznatije domaće tvrtke čije proizvode svakodnevno upotrebljavaš i svrstaj ih po industrijskim granama.
8. Na karti R. Hrvatske pokaži i imenuj industrijske regije u Hrvatskoj i opiši industrijsku regiju kojoj pripada mjesto u kojem živiš.
9. Koji su obrti razvijeni u mjestu u kojem živiš?

TURIZAM JE NAJVAŽNIJI

ISHOD: GEO OŠ C. B. 6. 2.

Razrada ishoda:

-objašnjava važnost pojedinih djelatnosti za gospodarstvo zavičaja Hrvatske u okvirima održivog razvoja

PITANJA

1. Navedi najvažnije djelatnosti u tercijarnom sektoru u R. Hrvatskoj.
2. Koji su najvažniji prirodni i društveni uvjeti za razvoj turizma u Hrvatskoj?
3. Imenuj i na karti R. Hrvatske pokaži područja koja turisti najviše posjećuju u Hrvatskoj.
4. Zašto je turizam najvažnija gospodarska djelatnost u R. Hrvatskoj?
5. Koji oblici turizma se razvijaju u tvom zavičaju?
6. Što bi svom prijatelju pokazao/la u mjestu u kojem živiš, a u koje on/ona prvi put dolazi?

PROMET I TRGOVINA U HRVATSKOJ

ISHOD: GEO OŠ C. B. 6. 2.

Razrada ishoda:

-objašnjava važnost pojedinih djelatnosti za gospodarstvo zavičaja Hrvatske u okvirima održivog razvoja

PITANJA

1. Opiši prometni položaj Hrvatske?
2. Navedi i na geografskoj karti R. Hrvatske pokaži uzdužne i poprečne prometne pravce koji prolaze teritorijem Hrvatske.
3. Zašto vlada R. Hrvatske mnogo novaca ulaže u izgradnju autocesta?
4. U kakvom je stanju željeznička mreža u tvojoj županiji?
5. Na geografskoj karti R. Hrvatske pokaži i imenuj najvažnije:
 - a. zračne luke
 - b. morske luke
6. Na kojim rijekama u Hrvatskoj su sagrađene riječne luke?
7. Koje države su najvažniji vanjskotrgovački partneri R. Hrvatske?
8. Ima li tvoje mjesto sajam? Kad se u tvom mjestu održava "sajmeni dan"? Što možeš kupiti na sajmu?

TEMA: NAŠE PRIRODNO I KULTURNO NASLJEĐE

PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ C.A.6.1.

Razrada ishoda:

- objašnjava pojam i važnost baštine
- navodi primjere kulturne materijalne i nematerijalne baštine u Hrvatskoj
- pokazuje na geografskoj karti i prepoznaje na karakterističnim fotografijama hrvatske lokalitete s UNESCO-ova popisa svjetske baštine

PITANJA

- 1.Što je baština i u čemu je njezina važnost?
2. Navedi kategorije zaštićene prirode u Hrvatskoj.
3. Objasni razliku između materijalne i nematerijalne kulturne baštine.
4. Uz koju tradicionalnu pokrajinu u Hrvatskoj se vežu medičarski obrti i umjeće izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka?
5. Uz pomoć geografskog sadržaja prikazanog na fotografijama imenuj lokalitete s UNESCO-ova popisa svjetske baštine i navedene lokalitete pokaži na geografskoj karti R. Hrvatske.
6. Imenuj prirodnu i kulturnu baštinu svog zavičaja.

PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA PRIMORSKE HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ C.A.6.1.

Razrada ishoda:

- obrazlaže potrebu zaštite prirode na primjerima iz Hrvatske
- pokazuje na geografskoj karti i prepoznaje na karakterističnim fotografijama hrvatske lokalitete s UNESCO-ova popisa svjetske baštine
- imenuje na slijepoj karti nacionalne parkove (NP) i parkove prirode (PP) u Hrvatskoj

PITANJA

1. Na geografskoj karti R. Hrvatske pokaži i imenuj NP u Primorskoj Hrvatskoj.
2. Izdvoji posebnosti NP Krka.
3. Na karti R. Hrvatske pokaži i imenuj parkove prirode u Primorskoj Hrvatskoj.
4. Uz pomoć geografskog sadržaja prikazanog na fotografijama imenuj lokalitete s UNESCO-ova popisa svjetske baštine. (npr. Dioklecijanova palača, Eufrazijeva bazilika, stećci, Stari grad Dubrovnik...)
5. Koja kulturna dobra s otoka Hvara se nalaze pod zaštitom UNESCO-a?
6. Zbog čega je važno zaštititi prirodu u Hrvatskoj?

PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA GORSKE HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ C.A.6.1.

Razrada ishoda:

- obrazlaže potrebu zaštite prirode na primjerima iz Hrvatske
- razlikuje oblike zaštite prirode i imenuje na slijepoj karti stroge rezervate (SR), nacionalne parkove (NP), parkove prirode (PP) u Hrvatskoj
- pokazuje na geografskoj karti i prepoznaje na karakterističnim fotografijama hrvatske lokalitete s UNESCO-ova popisa svjetske baštine

PITANJA

- 1.Uz pomoć geografskog sadržaja prikazanog na fotografijama imenuj lokalitete s UNESCO-ova popisa svjetske baštine (npr. Velebit, NP Plitvička jezera)
- 2.Na karti R. Hrvatske pokaži i imenuj nacionalne parkove, parkove prirode i stroge rezervate.
3. Izdvoji posebnosti NP Plitvička jezera.
4. Pokaži na karti R. Hrvatske i imenuj nekoliko špilja Gorske Hrvatske poznatih kao krški fenomeni.
5. Što čini kulturnu baštinu Gorske Hrvatske.
6. Kako se zove poznati hrvatski znanstvenik i izumitelj rođen u Smiljanu u Lici i po čemu je poznat?

PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA PANONSKE HRVATSKE

ISHOD: GEO OŠ C.A.6.1.

Razrada ishoda:

- obrazlaže potrebu zaštite prirode na primjerima iz Hrvatske
- razlikuje oblike zaštite prirode i imenuje na slijepoj karti parkove prirode (PP), regionalne parkove (RP) i geoparkove (GP) u Hrvatskoj
- pokazuje na geografskoj karti i prepoznaje na karakterističnim fotografijama hrvatske lokalitete s UNESCO-ova popisa svjetske baštine

PITANJA

1. Pokaži na geografskoj karti R. Hrvatske i imenuj parkove prirode, regionalne parkove i geopark u Panonskoj Hrvatskoj.
2. Opiši važnost zaštite močvarnih staništa.
3. Navedi i na karti R. Hrvatske pokaži dvorce Hrvatskog zagorja.
4. Koja su nematerijalna dobra s prostora Panonske Hrvatske uvrštena na UNESCO-ov popis svjetske baštine?
5. Koje kulturno-povijesne spomenike možete razgledati u Zagrebu?
6. Koje kulturno-zabavne priredbe se održavaju svake godine u tvom zavičaju?